

- Det kan være svært at give slip på kontrollen i sin egen have

Opbakning til mere vild natur på offentlige arealer er tæt forbundet med vores syn på, hvad der udgør en "ordentlig" have. Og det er langt fra enighed om, viser ny forskning. Fyens Stiftstidende har besøgt forskningsassistent Christina Elvira Dahl, der selv bor i Nyborg.

Kasper Riggelsen
kri@fyens.dk

NYBORG: Påsken er over os, og for mange er det lig med havearbejde. Tid til at få ryddet op i de mange uønskede grene og blade, gøde plænen og fjerne uønsket vækst mellem fliserne.

Men ingen af delene er særlig hensigtsmæssige, hvis man gerne vil gøre en forskel for naturen og for insekterne i din have, lyder rådet fra Danmarks Naturfredningsforening.

Christina Elvira Dahl kender kun alt for godt dilemmaet mellem på den ene side ønsket om en velfriseret have, som naboerne kan nikke anerkendende til, og på den anden side ønsket om at bidrage til en større biodiversitet.

Selv har hun slået sig ned i Jagtenborg-udstykningsen i Nyborgs vestlige udkant. En beslutning, som blev truffet, efter at familien havde været på "date" med kommunen i forbindelse med julemarkedet 2017.

Det inkluderede blandt andet en gratis overnatning på Hotel Sinatur Storebælt samt en hestevognstur i byens gader med ingen ringere end borgmesteren.

Det var dog kombinationen af gode daginstitutioner, skov og strand, som vejede tungest, fortæller Christina Elvira Dahl, der til daglig arbejder som forskningsassistent på Syddansk Universitet.

Her er hun del af holdet bag et stort forskningsprojekt, der skal gøre os klogere på danskernes forhold til naturen.

Kort før påske satte forskerne gang i endnu et delprojekt, "Naturen helt tæt

Christina Elvira Dahl bruger - ligesom så mange andre - haven i Jagtenborg til at slappe af i. Men studiet af 40 fynske haveejere har været med til at åbne hendes øjne for, at det godt kan gå hånd i hånd med et hensyn til planterne og dyrene. Foto: Kasper Riggelsen

I forhaven er der udpeget et areal, hvor de vilde blomster får lov til at vokse frit. Men det foregår stadig under meget kontrollerede forhold. Foto: Kasper Riggelsen

på", hvor man har indsnævret fokus til at handle om Nyborg Kommune - mere præcis borgernes syn på initiativer, der skal skabe mere vild natur på offentlige arealer.

Men man interesserer sig også for vekselvirkningen mellem den generelle holdning til biodiversitet, som en værdi i sig selv, og så måden, vi danskere holder have på.

Mange interesser på spil
Billedet af en "ordentlig" ha-

ve har udviklet sig meget over tid, og vi er langt fra altid enig, viser de foreløbige forskningsresultater fra et studie af 40 fynske haveejere, som blev gennemført sidste år.

Tværtimod kan det give anledning til konflikter naboer imellem, fordi der ofte er mange interesser på spil, foruden haveejernes egne.

- De kan for eksempel opstå, hvis den ene haveejers går meget op i at have en meget velfriseret have, mens nabo-

en lader mælkebøtterne gro. For på et eller andet tidspunkt ender blomsterfrøene måske inde ved siden af. Det kan også være uenighed om, hvorvidt det er i orden at lade ting gro under hækken. Og så er der det forhold, at haven ofte er synlig for offentligheden og derfor påvirker det samlede indtryk af nabolaget. Det gælder ikke mindst i et nybyggerkvarter, som det jeg selv bor i, hvor det hele stadig er meget åbent, fortæller hun.

Mange haveejere har det helt fint med, at der i en del af haven gælder ét sæt regler, mens der i for eksempel køkkenhaven gælder nogle andre regler. Men det hele handler om kontrol, og den kan være utrolig svær at slippe.

CHRISTINA ELVIRA DAHL, FORSKNINGSSASSISTENT OG NYBORGENSER

Ifølge Christina Elvira Dahl er tingene dog sjældent sort-hvide.

- Vi vil gerne have, at ting er lette at forstå. Så enten er der tale om en meget friseret have eller om en vild have. Men da vi begyndte at undersøge det, kunne vi se, at det er ikke altid er tilfældet. Mange haveejere har det helt fint med, at der i en del af haven gælder ét sæt regler, mens der i for eksempel køkkenhaven gælder nogle andre regler. Men det hele handler om

FAKTA

SÅDAN KAN DU SELV HJÆLPE

Som privat haveejers kan du selv være med til at give naturen en hånd ved at skabe gode levesteder for insekter, der fungerer som føde for rigtig mange dyrearter.

Her er et lille udvalg af gode råd:

- Plant blomster, der egner sig som levested eller mad for insekter. Det kan for eksempel være Hulkravet Kodriver, Blåhat og Almindelige Røllike.

- Brug træstammer og rene til et kvashegn.

- Lav jord og stenbunker.

- Giv dyrene vand enten med et fad, et fuglebassin eller en havedam.

- Sæt redekasser op.

- Skab insekthoteller.

- Plan træer og buske og lad dem blive gamle.

- Udskyd forårsklærgøringen af haven til april, da mange insekter ligger i hi i haven.

SDU

kontrol, og den kan være utrolig svær at slippe, konstaterer hun.

Skred i holdningerne

Mange haveejere tager nemlig stadig udgangspunkt i, at haven er deres, og derfor er det også haveejernes egne behov, der skal tilgodeses.

Men i løbet af studiet var der en bevægelse i deltagerenes holdning i retning af, at stadig flere var optagede af - også - at tilgodese naturens egne behov.

- Det kunne være alt lige fra at have et fuglebad, så fugle og insekter kunne få noget at drikke, til at købe stauder, der også er insektvenlige. Der var med andre ord kommet en ekstra værdi ind, fortæller hun.

Det samme skred i holdningerne til biodiversitet kan ifølge forskerne genfindes på samfundsplan.

- Lige pludselig handler det ikke kun om vores egne behov, for eksempel for at kunne gå en tur i skoven med vores børn eller køre en tur på mountainbike, der er de vigtigste. For dyrene og planterne har også en række behov, og hvis vi bliver ved med at ignorere dem, så bliver resultatet mindre biodiversitet, ikke mere, forklarer hun.